rijksuniversiteit groningen

MODEL REGELS & RICHTLIJNEN EXAMENCOMMISSIES

Krachtens artikel 7.12 van de WHW stelt het faculteitsbestuur voor elke opleiding of groep van opleidingen een **examencommissie** in.
De examencommissie heeft onder meer tot taak om Regels & Richtlijnen vast te stellen (artikel 7.12b. lid 1 sub b WHW). Waar de WHW spreekt over richtlijnen en aanwijzingen. Binnen de RUG is het gebruik ontstaan om de term Regels & Richtlijnen hiervoor te gebruiken.

Het bijgaande model "Regels en Richtlijnen", vormt het standaardvoorbeeld bij de regeling van de interne gang van zaken rond examens en tentamens.
Op sommige plaatsen in het model kan worden gekozen tussen verschillende invullingen.
Dit is ter plaatse aangegeven met een asterisk (*).

Faculteit .....
Model Regels en Richtlijnen Examencommissies voor het studiejaar 2026-2027

Regels en Richtlijnen zoals bedoeld in artikel 7.12b, eerste en derde lid van de Wet op het Hoger onderwijs en Wetenschappelijk onderzoek voor
De opleiding .....
De opleidingen ....., ..., enz.

De examencommissie voor de opleiding(en) .....
gelet op: artikel 7.12b, eerste en derde lid van de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek.

BESLUIT

de volgende regels en richtlijnen voor de opleiding(en)..... vast te stellen:

Toelichting
De benaming van de opleiding of groep van opleidingen dient overeen te stemmen met die in het Bestuurs- en beheersreglement van de Rijksuniversiteit Groningen.
Het faculteitsbestuur kan één examencommissie instellen voor een groep van opleidingen (art. 7.12 lid 1 WHW). Dit ligt voor de hand indien de faculteitsraad één onderwijs- en examenregeling heeft vastgesteld voor een dergelijke groep van opleidingen.
De R & R, die door deze gemeenschappelijke examencommissie worden vastgesteld, zijn dan gelijkelijk van toepassing op alle opleidingen van die groep.

Artikel 1 Begripsomschrijvingen

In deze regels en richtlijnen wordt verstaan onder

- **OER:** de onderwijs- en examenregeling voor de in art. .... genoemde opleiding(en) laatstelijk vastgesteld op ……..
- **Examinandus:** degene die zich onderwerpt aan een tentamen of examen
- **Examen**: het afsluitend bachelor/masterexamen van de opleiding dat met goed gevolg is afgelegd, als aan alle verplichtingen van respectievelijk de gehele bachelor- of masteropleiding is voldaan
- **Tentamen:** een onderzoek naar de kennis, het inzicht en de vaardigheden van de student, alsmede de beoordeling van de uitkomsten daarvan
- **Student:** degene die is ingeschreven aan de universiteit voor het volgen van het onderwijs en/of het afleggen van de tentamens en de examens van de opleiding

Artikel 2 Dagelijkse gang van zaken examencommissie

De examencommissie kan uit haar midden een commissie van tenminste drie leden aanwijzen die belast is met de behartiging van de dagelijkse gang van zaken van de examencommissie. Deze commissie is verantwoording verschuldigd aan de examencommissie.

1 .a Tot de dagelijkse gang van zaken worden onder meer gerekend beslissingen omtrent de goedkeuring van het vakkenpakket van een examinandus en de vaststelling van de examendatum
b. Beslissingen omtrent regelingen die in afwijking van de geldende bepalingen op verzoek van de student kunnen worden getroffen
c. Beslissingen omtrent vrijstellingen
d. Voorbereiding van de vaststelling van de uitslag van examens
e. Het treffen van maatregelen bij inbreuk op de orde tijdens een tentamen bedoeld in artikel 10 en bij fraude, bedoeld in artikel 11

Artikel 3 Het afnemen van tentamens

1. De examencommissie wijst voor het afnemen van elk tentamen één of meer examinatoren aan.

2. Elk tentamen omvat het door de examinator te verrichten onderzoek naar de kennis, het inzicht en de vaardigheden van de student alsmede de beoordeling van de uitkomsten van dat onderzoek.

3. In geval één en hetzelfde tentamen al dan niet op hetzelfde tijdstip door meer dan één examinator wordt afgenomen en de uitkomst daarvan wordt beoordeeld, ziet de betreffende examencommissie erop toe, dat die examinatoren beoordelen aan de hand van dezelfde normen.
Daartoe worden de betreffende normen door de betrokken examinatoren tevoren schriftelijk vastgelegd. Zo nodig wijst de examencommissie een voor het tentamineren eerstverantwoordelijke examinator aan.

4. De examinator stelt vast of is voldaan aan de voorwaarden voor toelating tot het tentamen.

5. Indien de student het tentamen van een vak reeds met een voldoende heeft afgelegd kan de student hetzelfde tentamen *niet/wel* nogmaals afleggen. *Daarbij geldt het laatste behaalde cijfer/hoogste cijfer*.

Toelichting:
Ad lid 5: De examencommissie kan naar eigen wens een keuze maken.

Artikel 4 Alternatieve tentamenvormen

Met de instemming van de te examineren personen kan een examinator besluiten, dat een bepaald tentamen door hen tezamen mondeling in plaats van schriftelijk zal worden afgelegd.

Toelichting:
Deze variant op de hoofdregel van de individuele toetsing kan van nut zijn bij de beoordeling van (bijvoorbeeld) een gezamenlijk gemaakt werkstuk of bij vakken met slechts enkele deelnemers.

Artikel 5 Vaststelling uitslag examen

1. De examencommissie stelt de uitslag van het examen vast bij gewone meerderheid van stemmen *[van alle leden].

2. Staken de stemmen, dan is de examinandus afgewezen.

Toelichting
Tenzij in de 'regels en richtlijnen' een andere regeling wordt getroffen.
Door de toevoeging tussen [ ] aan het eerste lid wordt bij wijze van alternatief een absolute meerderheid voorgeschreven.

Artikel 6 Tijdstippen

1. Schriftelijke tentamens worden afgenomen op de tijdstippen, die tenminste *twee maanden voor de aanvang van het betreffende *studiejaar/ *semester door de examencommissie zijn vastgesteld, gehoord de desbetreffende examinatoren en met inachtneming van het bepaalde in de OER.

2. Bij de vaststelling van de tijdstippen, bedoeld in het eerste lid, wordt zoveel mogelijk voorkomen dat tentamens gelijktijdig worden afgenomen.

3. Wijziging van een in het eerste lid bedoeld tijdstip vindt uitsluitend plaats in geval van overmacht, bijvoorbeeld wegens het niet beschikbaar zijn van de benodigde tentamenruimte.

4. Mondelinge tentamens worden op een door de betreffende examinator dan wel examinatoren, zo mogelijk na overleg met de examinandus, te bepalen tijdstip afgenomen.

5. Het bepaalde in het vierde lid is zoveel mogelijk van overeenkomstige toepassing op tentamens die anders dan schriftelijk of mondeling worden afgenomen.

Toelichting
In het eerste lid wordt uitgegaan van roostering vóór aanvang van het academisch jaar, dan wel een semester.
Deze gebruikelijke gang van zaken biedt de student een houvast voor zijn studieplanning.
In het derde lid is een 'ontsnappingsclausule' ingebouwd voor noodsituaties, waarin geplande tentamenruimte niet beschikbaar blijkt te zijn. Dit ontslaat de examencommissie, c.q. de examinator niet van de verplichting voor een vervangende tentamen mogelijkheid te zorgen

met zo min mogelijk nadelige gevolgen voor de studenten. In het vijfde lid wordt onder meer gedoeld op de beoordeling van practica, stages, veldwerk en scripties.

Artikel 7 Aanmelding tentamens

1. Studenten die voldoen aan de ingangs- en voortgangseisen van een vak hoeven geen inspanning te plegen om te mogen deelnemen aan de toetsing c.q. het tentamen van dat vak. Voor vormen van toetsing waarvoor intekening in ProgGRESS WWW plaatsvindt, betekent dit dat de student automatisch is ingeschreven voor het tentamen en/of hertentamen na intekening voor een vak in ProGRESS WWW.
2. .....
3. .....

Toelichting
Dit artikel dient te worden aangevuld al naar gelang de wensen en de praktijk binnen de navolgende randvoorwaarden:

- Studenten moeten voldoende mogelijkheden hebben om zich aan te melden voor vakken.
- Studenten moeten voldoende mogelijkheden hebben om zich af te melden voor een tentamen of hertentamen.
- Studenten die geen onderwijs volgen van een vak maar wel aan toetsing willen deelnemen dienen voldoende mogelijkheden te krijgen om zich aan te melden voor de toetsing van dat vak.
- Geadviseerd wordt om dit in week 5 van elk blok te organiseren, nadat de automatische tentamenaanmelding heeft plaatsgevonden.
- Eventuele wijzigingen in de aanmeldprocedure dienen duidelijk te worden gecommuniceerd.

Artikel 8 Verzoek buitenreguliere tentamenmogelijkheid

1. De examinandus kan de examencommissie verzoeken om aan hem een buitenreguliere tentamenmogelijkheid toe te kennen.

2. Een dergelijk verzoek kan worden toegewezen, indien de examinandus door overmacht het betreffende tentamen niet heeft gehaald en het niet toekennen van een buitenreguliere tentamenmogelijkheid onaanvaardbare studievertraging oplevert.

3. Voor het toekennen van een buitenreguliere tentamenmogelijkheid voor het laatste vak van de opleiding gelden de navolgende criteria:
   - Het tentamen van het betreffende vak mag niet reeds met een voldoende zijn afgelegd
   - het moet gaan om het laatst te behalen studieresultaat
   - de studievertraging bedraagt bij het niet toekennen van de buitenreguliere tentamenmogelijkheid tenminste een semester
   - de examinandus moet hebben deelgenomen aan de laatste twee reguliere tentamenmogelijkheden van het vak waarvoor hij een buitenreguliere tentamenmogelijkheid aanvraagt, en daarop tenminste de cijfers 4 en 5 hebben behaald.

Toelichting
Dit artikel is opgenomen omdat het College van Beroep voor de Examens regelmatig beroepen over dit onderwerp behandelt en er kennelijk onduidelijkheid is over de criteria die gebruikt worden bij de behandeling van een dergelijk verzoek. Artikel 8 dient als voorbeeld. Er gelden geen wettelijke criteria, dus dit artikel kan worden aangepast aan de gangbare praktijk binnen

een opleiding

Artikel 9 Vrijstellingsverzoek

1. Een verzoek om vrijstelling wordt schriftelijk met redenen omkleed ingediend bij de examencommissie.

2. De examencommissie hoort de betreffende examinatoren, alvorens te beslissen met inachtneming van hetgeen hierover in het OER is bepaald, op het verzoek.

3. Een besluit tot het geheel of gedeeltelijk niet verlenen van de vrijstelling wordt door de examencommissie niet genomen dan nadat de verzoeker in de gelegenheid is gesteld te worden gehoord.

4. De examencommissie beslist binnen een maand na ontvangst van het verzoek. De verzoeker wordt onverwijld in kennis gesteld van de beslissing.

Toelichting
Vrijstellingsverzoeken zijn mogelijk m.b.t. elk tentamen (in de algemene betekenis van "toetsing van kennis en kunnen") krachtens de examenregeling. Dit kan dus ook betrekking hebben op practica, stages, scripties e.d.
Bovenstaande modelbepalingen zijn bedoeld als procedurele waarborg voor een zorgvuldige behandeling van dergelijke verzoeken.

Artikel 10 De orde tijdens een tentamen

1. De examencommissie draagt er zorg voor, dat ten behoeve van de schriftelijke examinering surveillanten worden aangewezen, die erop toezien dat het tentamen in goede orde verloopt. De examencommissie kan deze zorg opdragen aan de betreffende examinator.

2. De examinandus is verplicht zich op verzoek van de examencommissie c.q. de examinator en de surveillant te legitimeren door middel van zijn collegekaart.

3. De examinandus is verplicht de aanwijzingen van de examencommissie c.q. de examinator en de surveillant, die voor de aanvang van het examen of tentamen zijn gepubliceerd, alsmede aanwijzingen die tijdens het examen of tentamen en onmiddellijk na afloop daarvan worden gegeven, op te volgen.

4. Volgt de examinandus een of meer aanwijzingen als bedoeld in het tweede en derde lid niet op, dan kan hij door de examencommissie c.q. de examinator worden uitgesloten van de verdere deelname aan het betreffende tentamen. De uitsluiting heeft tot gevolg dat geen uitslag wordt vastgesteld van dat tentamen. Voordat de examencommissie c.q. de examinator een besluit tot uitsluiting neemt, stelt zij de examinandus in de gelegenheid te worden gehoord.

5. De duur van elk tentamen is zodanig dat de examinandus redelijkerwijs voldoende tijd heeft om de vragen te beantwoorden.

6. De tentamenopgaven mogen door de examinandus na afloop van het tentamen worden meegenomen, tenzij door of namens de examencommissie anders is bepaald dan wel de aard van de tentamenopgaven zich daartegen verzet.

Toelichting
De uitsluiting (lid 4) kan, als ordemaatregel, slechts betrekking hebben op de tentamengelegenheid in kwestie. Voor een verdergaande sanctie ontbreekt een wettelijke

grondslag.

Artikel 11 Fraude

1. Onder fraude wordt verstaan het handelen of nalaten van een student waardoor een juist oordeel over zijn of andermans kennis, inzicht en vaardigheden geheel of gedeeltelijk onmogelijk wordt. Onder fraude wordt tevens het plegen van plagiaat verstaan, hetgeen het overnemen van eigen of andermans werk zonder correcte bronvermelding is.

2. Als ernstige fraude kan in ieder geval worden aangemerkt:
   a. zich tijdens het tentamen uitgeven voor iemand anders;
   b. zich tijdens het tentamen door iemand anders laten vertegenwoordigen;
   c. een derde(partij) het tentamen voor zich te laten maken
   d. zich voor het moment waarop het tentamen zal plaatsvinden, in het bezit (laten) stellen van de opgaven en/of modelantwoorden van het desbetreffende tentamen;
   e. fingeren en/of vervalsen van enquête- en/of interviewantwoorden en/of onderzoeksgegevens.

3. De examencommissie treft maatregelen om frauduleuze handelingen te voorkomen. Zoals:
   - duidelijke communicatie over de strafmaat bij fraude
   - het organiseren van tentamens en toetsen op een zodanige wijze dat frauduleuze handelingen zoveel mogelijk worden bemoeilijkt.

4. In geval van fraude tijdens het afleggen van een tentamen kan de examencommissie de betrokkene het recht ontnemen één of meer door de examencommissie aan te wijzen tentamens of examens af te leggen, gedurende een door de examencommissie te bepalen termijn van ten hoogste een jaar. Bij ernstige fraude kan het College van Bestuur op voorstel van de examencommissie de inschrijving voor de opleiding definitief beëindigen, zulks nadat de examencommissie de betrokkene heeft meegedeeld welke maatregel de examencommissie zelf heeft opgelegd.

5. De beslissing inzake uitsluiting wordt genomen naar aanleiding van het schriftelijk verslag van de surveillant van de door hem geconstateerde of vermoede fraude. Er moet buiten redelijke twijfel vast komen te staan dat de examinandus heeft gefraudeerd. In geval van twijfel dient de examencommissie de examinandus het voordeel van de twijfel te gunnen.

6. Voordat de examencommissie een beslissing neemt, als bedoeld in het vierde lid, stelt zij de examinandus in de gelegenheid te worden gehoord.

7. In spoedeisende gevallen kan de examencommissie een voorlopige beslissing tot uitsluiting nemen op grond van een mondeling verslag van de surveillant. Hij draagt zorg dat dit verslag terstond na afloop van het tentamen op schrift wordt gesteld en in afschrift aan de examinandus wordt verstrekt.

8. Een uitsluiting heeft tot gevolg, dat geen uitslag wordt vastgesteld voor het in het tweede lid bedoelde tentamen. Indien de uitslag reeds is vastgesteld kan het resultaat ongeldig worden verklaard.

Toelichting
Opzet is geen vereiste voor fraude of plagiaat. Er hoeft dus niet te worden aangetoond dat de examinandus bewust fraude of plagiaat heeft willen plegen.

Artikel 12 Vragen en opgaven

1. De vragen en opgaven van het tentamen gaan de tevoren bekend gemaakte bronnen waaraan de examenstof is ontleend niet te buiten. Deze bronnen worden voor de aanvang van het onderwijs dat op het tentamen voorbereidt in hoofdzaak bekend gemaakt. Uiterlijk een maand voor het afnemen van het tentamen wordt de precieze omvang van de stof definitief bekendgemaakt.

2. De vragen en opgaven van het tentamen zijn zo evenwichtig mogelijk gespreid over de tentamenstof en representeren de onderwijsdoelen naar inhoud en vorm.

3. De vragen en opgaven van een tentamen zijn duidelijk en ondubbelzinnig, en bevatten voldoende aanwijzingen voor de vereiste detaillering van de antwoorden.

4. Uiterlijk vier weken voor het afnemen van een tentamen maakt de examencommissie c.q. de examinator bekend op welke manier uitvoering wordt gegeven aan het bepaalde in art.9.7 OER m.b.t. de wijze waarop het tentamen wordt afgenomen.

5. Uiterlijk vier weken voor het afnemen van een tentamen stelt de examencommissie of de examinator de examinandi zo mogelijk in de gelegenheid kennis te nemen van een schriftelijke proeve van een dergelijk tentamen alsmede van de model-beantwoording en de normen aan de hand waarvan de beoordeling heeft plaatsgevonden.

Artikel 13 Beoordeling

1. Men is geslaagd voor het doctoraal/bachelor/master examen indien alle tentamens met voldoende resultaat (6/5,5 of hoger) zijn afgelegd. Voor practica kunnen ook de volgende beoordelingen worden gebruikt: Onvoldoende (=ON); Voldoende (=VO).

2. Vrijstelling van het afleggen van een tentamen dan wel van het deelnemen aan een practicum wordt gelijkgesteld met de beoordeling: Voldoende (VO) en aangeduid met: VR.

3. Onverminderd het bepaalde in artikel 3 lid 3 geschiedt de beoordeling van schriftelijke tentamens zo mogelijk aan de hand van tevoren schriftelijk vastgelegde, en eventueel naar aanleiding van de correctie van het gemaakte werk bijgestelde normen.

4. De wijze van beoordeling is zodanig dat de examinandus kan nagaan hoe de uitslag van zijn tentamen tot stand is gekomen.

Artikel 14 Nabespreking

1. Zo spoedig mogelijk na de bekendmaking van de uitslag van een mondeling tentamen vindt desgevraagd dan wel op initiatief van de examinator een nabespreking plaats tussen de examinator en de geëxamineerde. Alsdan wordt de gegeven uitslag toegelicht.

2. Gedurende een termijn van zes weken, die aanvangt op de dag na de bekendmaking van de uitslag van een anders dan mondeling afgelegd tentamen kan de geëxamineerde aan de betreffende examinator om een nabespreking verzoeken. De nabespreking vindt plaats op een door de examinator te bepalen plaats en tijdstip.

3. Indien door of vanwege de examencommissie een collectieve nabespreking wordt georganiseerd, kan de geëxamineerde een verzoek als bedoeld in het vorige lid pas indienen wanneer hij bij de collectieve nabespreking aanwezig is geweest en zijn verzoek motiveert, of indien hij door overmacht verhinderd is geweest bij de collectieve nabespreking aanwezig te zijn.

4. Het bepaalde in het derde lid is van overeenkomstige toepassing, indien de examencommissie dan wel de examinator aan de geëxamineerde de gelegenheid biedt om zijn uitwerking te vergelijken met modelantwoorden.

5. De examencommissie c.q. examinator kan afwijkingen toestaan van het bepaalde in het tweede en het derde lid.

Artikel 15 Beslissingen

De examencommissie c.q. de examinatoren nemen hun beslissingen met inachtneming van:
a. wettelijke, universitaire en facultaire regelgeving en beleid
b. algemene beginselen van behoorlijk bestuur

Artikel 16 Bewaartermijnen

1. In verband met mogelijke beroepsprocedures moet beoordeeld werk of beoordeelbaar bewijs van het werk alsmede de presentielijst ten minste twee maanden na bekendmaking van het resultaat bewaard worden.
   Uitzondering: als het beoordeeld werk, beoordeelbaar bewijs en/of presentielijst deel uitmaakt van een representatieve selectie voor een visitatie dan geldt een bezwaartermijn van twee jaar.
2. In verband met heraccreditatie van de opleiding moeten in afwijking van het eerste lid met goed gevolg afgelegde bachelor- en master eindwerkstukken alsmede de beoordelingsformulieren daarvan ten minste zeven jaar worden bewaard.
3. In het geval geen resultaat bekend is gemaakt of mocht worden gemaakt, gaat de in lid 1 genoemde termijn in op de datum waarop het tentamen is gehouden.
4. De resultaten van tentamens en scripties worden ten minste zeven jaar bewaard.
5. Deze termijnen zijn gebaseerd op de Basis Selectie Lijst Universiteiten

Artikel 17 Beroepsrecht

Tegen beslissingen van de examencommissie of van examinatoren staat binnen zes weken beroep open bij het College van Beroep voor de Examens als bedoeld in artikel 7.60 e.v. WHW. Informatie hierover is terug te vinden op www.rug.nl/clrs.

Artikel 18 Wijziging regels en richtlijnen

Geen wijzigingen vinden plaats, die van toepassing zijn op het lopende studiejaar, tenzij de belangen van studenten hierdoor redelijkerwijs niet worden geschaad.

Artikel 19 Inwerkingtreding

Deze regels en richtlijnen treden in werking op .....